

ప్రయత్నం సింగరణీయంకు...

మన చైర్మన్ & ఎం.డి.

శ్రీ ఎస్. నల్లంగరావు I.A.S. గారి

లేఖ...

2006-07లో సాధించిన కొన్ని ఘన విజయాలు

బొగ్గు ఉత్పత్తి : 377 లక్షల టన్నులు

బొగ్గు రవాణా : 374 లక్షల టన్నులు

ఉత్పాదకత : 2.37 టన్నులు

సంక్షేమానికి వెచ్చించిన మొత్తం : రూ. 359 కోట్లు

2007-08లో కొత్తగా ప్రారంభించనున్న గనులు

- శ్రీరాంపూర్ ఓసీ-1 ● శ్రీరాంపూర్ ఓసీ-2 ● డోల్లి ఓసీ-1
- డోల్లి ఓసీ-2 ● అబ్బాపూర్ ఓసీ ● కోయగూడెం ఓసీ-2
- కూనవరం ఓసీ ● మణుగూరు ఓసీ-2 ఎక్స్‌టెన్షన్
- రామగుండం ఓసీ-1 ఎక్స్‌టెన్షన్

2007-2008లో సాధించాల్సిన ఉత్పత్తి లక్ష్యం : 405 లక్షల టన్నులు

యస్. నర్సింగరావు, ఐ.ఎ.ఎస్.

అధ్యక్షులు మరియు నిర్వాహక సంచాలకులు

సింగరేణి భవన్, రెడ్ హిల్స్,

పి.బి.నెం. 18, ఖైరతాబాద్ పి.ఓ.

హైదరాబాద్ - 500004

తేది : 1-5-2007

సింగరేణియులందరికి నా హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు.

2006-07 సంవత్సరంలో మన సంస్థ నిర్దేశిత లక్ష్యాలను సాధించడంతో పాటు అనేక కొత్త రికార్డులను నెలకొల్పింది. ముఖ్యంగా బొగ్గు సరఫరా, పారిశ్రామిక శాంతిలో సరికొత్త రికార్డులను నెలకొల్పింది. ఇది ఎంతో సంతోషించదగిన విషయం. ఈ విజయాల వెనుక మీ అందరి కృషి, పట్టుదల, దీక్షాదక్షతలు వున్నాయి.

అలాగే మీ వెనుక మీ కుటుంబ సభ్యులైన సింగరేణియుల సహకారం కూడా ఎంతో వుంది. ఈ సందర్భంగా వారందరికీ కూడా నా అభినందనలు.

ఈ శుభ సందర్భంలో మీకు శుభాభినందలు తెలపడంతో పాటు కొన్ని విషయాలపై మీతో నా అభిప్రాయాలను పంచుకోవాలన్న ఉద్దేశంతో ఈ లేఖను రాస్తున్నాను.

నేను ఈ సంస్థ బాధ్యతలు స్వీకరించి 7 నెలలు దాటింది. ఈ కొద్ది కాలంలో మన సంస్థ గురించి, మన సింగరేణియుల గురించి నాకు కలిగిన భావనలు మీ ముందుంచుతున్నాను.

- సింగరేణియులంతా శ్రమైక జీవులు

- ఎటువంటి లక్ష్యాలనైనా సాధించగల పట్టుదల ఆత్మ విశ్వాసంగలవారు

- పాలనా పరంగా వివిధ శ్రేణుల్లో పని చేస్తున్నప్పటికీ పనివిషయంలో అంతా ఒకే కుటుంబంలా పని చేస్తారు.

- సింగరేణి సంస్థ కూడా ఉద్యోగ సంక్షేమానికి అధిక ప్రాధాన్యత నిస్తోంది. నాకు తెల్పి ఇంత స్థాయిలో సంక్షేమానికి ప్రాధాన్యతనిస్తున్న ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ మన రాష్ట్రంలోనే లేదు. మన జీతాలు కూడా ఇతరుల కన్నా మెరుగైనవే.

ఇంత చక్కని వాతావరణంగల మన కంపెనీకి సారథ్య బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్న నాకు మన కంపెనీ భవిష్యత్తుపై అనేక ఆశలున్నాయి. ఆకాంక్షలున్నాయి.

శ్రమించే గుణంగల కార్మికులు, నైపుణ్యంగల అధికారులు, సూపర్వైజర్లు గల మన సంస్థ దేశంలోని మరే ఇతర బొగ్గు కంపెనీకి తీసిపోదు. కనుకనే మన కంపెనీకి రాబోయే కాలంలో ఉజ్వల భవిష్యత్తు వుంటుందనీ, ఉండాలనీ ఆకాంక్షిస్తున్నాను. దీనికోసం మనం కొన్ని మార్పుల్ని ఆహ్వానించాలి. కొన్ని పద్ధతుల్ని అలవరచుకోవాలి.

- ఉత్పత్తి వ్యయం తగ్గించుకోవాలి

- నాణ్యతను పరిరక్షించుకోవాలి

- దేశావసరాల రీత్యా ఉత్పత్తి క్రమంగా 2012 నాటికి 50 మిలియన్ టన్నులకు పెంచుకోవాలి

- ఈ దిశగా ఇప్పటి నుంచే ప్రయత్నాలు సాగాలి

- గ్రేడియంట్ పరిమితి వున్న బావుల్లో యాంత్రికరణతో ఉత్పత్తి సాధించాలి.

- వీటన్నింటికి తోడు రక్షణ, క్రమశిక్షణ పెరగాలి

- వ్యాపారాభివృద్ధి కోసం ఇతర రాష్ట్రాల్లో తీసుకొనున్న బొగ్గు బ్లాకుల ద్వారా అదనపు ఆదాయం సమకూర్చుకోవాలి. తద్వారా మన సంస్థను బొగ్గు వ్యాపార రంగంలో ఒక దృఢమైన శక్తిగా నిలబెట్టడంతో పాటు, భవిష్యత్తు అవసరాలకు నిధులను సమకూర్చు కోగలగాలి. ఇప్పన్ని కూడా మన ముందున్న లక్ష్యాలు. తక్షణం అమలు చేసుకోవాల్సి వున్న ప్రణాళికలు.

కొంత కాలం క్రితం - మన ఉత్పత్తి, మన లక్ష్యాలు మన ఇష్టాయిష్టాలపై ఆధారపడి వుండేవి.

కాని నేడు - మన భవిష్యత్తు, మన ప్రణాళికలు దేశ అవసరాలపైన, పోటీ మార్కెట్టుపైన, వినియోగదారుల ఇష్టాయిష్టాలపైన ఆధార పడి వున్నాయి. కనుక అడుగడుగునా వ్యూహాత్మకంగా, ప్రణాళికా బద్ధంగా మన సంస్థ నడవాల్సివుంది. దీనిలో ప్రతి సింగరేణీయుడూ తన బాధ్యతను గుర్తించాలి. గతంలో మాదిరిగా “డ్యూటీకి వెళ్లివచ్చాను, నెలనెల జీతం తీసుకొంటున్నాను, కంపెనీ విధానాలు, మార్పుల గురించి నాకెందుకు? అదంతా పైవాళ్లైవరో చూసుకుంటారులే” అని అనుకోకూడదు. మారిన పరిస్థితుల్లో ప్రతి ఉద్యోగి పాత్ర మారిపోతోంది. అందుకే కమ్యూనికేషన్ విభాగం ద్వారా మన టీవీ, సింగరేణీయుల సమాచారం పత్రిక, పోస్టర్స్, లేఖల ద్వారా అన్నివిషయాలు పారదర్శకంగా వెల్లడిస్తున్నాం. ముఖాముఖి వివరిస్తున్నాం.

ఇలా ఎందుకు చేస్తున్నామంటే.....

కంపెనీ గురించి అందరూ అన్ని విషయాలు తెలుసుకోవాలి. కంపెనీ ప్రగతికి సహకరించాలి. ఈ విధమైన మార్పు మీ అందరిలోనూ రావాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

నా ఈలేఖతోపాటుగా సింగరేణి ఉద్యోగులు తమ ఉద్యోగ సంబంధ విషయాల్లో స్వంతగా తమకు తాముగా పనులు చక్కబెట్టుకోవడానికి కావల్సిన సమాచారాన్ని దీనిలో పొందుపరిచాం. అందరూ తెలుసుకోదగిన కొన్ని నియమనిబంధనలు కూడా దీనితో జతపరిచాం. ఇవికాక ఆరోగ్య సంబంధమైన కొంత సమాచారం కూడా దీనితో పాటు ఇవ్వడం జరిగింది.

మనిషి శారీరకంగా, మానసికంగా ఆరోగ్యంగా ఉన్నప్పుడే నిర్మాణాత్మకంగా ఆలోచించ గలుగుతాడు. కృషి చేయగలుగుతాడు. మానసిక సంకల్పం గట్టిగా ఉన్నా శారీరకంగా బాధలు ఉంటే అతను ఏం చేయగలడు? కనుక నా ఉద్దేశంలో పటిష్టమైన సింగరేణి నిర్మాణంలో కార్మికుల ఆరోగ్యంకూడా కీలకపాత్ర పోషిస్తుంది.

నేడు మన సింగరేణీయుల సగటు వయస్సు 47 సంవత్సరాలు. 47 సంవత్సరాల వయస్సు దాటిన వ్యక్తులు తీసుకోవలసిన ఆరోగ్య జాగ్రత్తలు మనం తీసుకుంటున్నామా? ఆహార నియమాలు పాటిస్తున్నామా?

నాకున్న సమాచారం ప్రకారం ఏటా సుమారు 300 మంది సింగరేణీయులు గుండె జబ్బులు, మూత్ర పిండాల జబ్బులతో, ఆహార నాశ సంబంధమైన మరియు ఇతర వ్యాధులతో మరణిస్తున్నారని తెలుసుకుని దిగ్రాంతి చెందాను. మరో దిగ్రాంతి కరమైన విషయం నేను తెలుసుకున్నదేమిటంటే గత ఏడాది మన ఉద్యోగుల్లో కొందరు రోడ్డు ప్రమాదాల్లో మరణించారు.

ఇవ్వన్నీ నాకెంతో ఆందోళన కలిగించాయి. సింగరేణీ వంటి గొప్ప సంస్థలో పనిచేస్తు, మంచి ఆరోగ్యకరమైన, ఆహోదకరమైన వాతావరణంలో (కాలనీల్లో) నివసిస్తూ, సంతృప్తికరమైన జీతాలు పొందుతూ కూడా నిండైన జీవితాన్ని పొందలేక పోవటం నిజంగా ఎంతో బాధాకరం. నేను ఈ మాటలు సింగరేణీయులందరి గురించి ప్రస్తావించటంలేదు, సింగరేణీయుల్లో జీవితం పట్ల, జీవన విధానాల పట్ల అలక్ష్యంతో ఉన్న వారినుద్దేశించి చెపుతున్నాను.

కుటుంబంలో సంపాదనవున్న ఏకైక వ్యక్తి అర్థంతరంగా నిష్క్రమిస్తే ఆకుటుంబం ఏమైపోతుంది? పిల్లల చదువులు, పెళ్లిళ్ళు ఇతర బాధ్యతలు ఎవరు తీరుస్తారు? జబ్బుల్ని కడుపులోనే దాచుకోకుండా ముందుస్తుగా పరీక్షలు చేయించుకొని, తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే ఈ దుస్థితి రాదుకదా? ఇది మీరు ఆలోచించాలి.

జీవితంపై నిర్లక్ష్యం తగదు. నిండు జీవితాన్ని అనుభవించి, బాధ్యతల్ని నిర్వర్తించడంలోనే గొప్పతనం వుంది. “నా జీవితం నా యిష్టం” అని అలక్ష్యంతో ప్రవర్తించడం గొప్పకాదు, గౌరవమూకాదు

ప్రియమైన సింగరేణీయులారా,

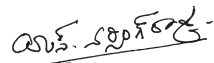
ఈ సందర్భంగా మీకు చేసే విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే ఒక గొప్ప సంస్థలో పనిచేస్తు మనం మన పట్ల, మన కుటుంబం పట్లకూడా గొప్పగా, హుందాగా, బాధ్యతగా వుండాలి.

దీనికోసం

- మంచి ఆరోగ్యపుటలవాట్లు అలవరచుకోవాలి
- యోగా, ధ్యానం చేయాలి
- మంచి ఆహారపుటలవాట్లు అలవరచుకోవాలి
- అనారోగ్యాన్ని దాచుకోకుండా వైద్యసహాయం పొందాలి

ఉత్పత్తి, ఉత్పాదకతల గురించే కాక, ఈ సారి మీ ఆరోగ్యం గురించి మీ కోసం ప్రత్యేకించి ఈ లేఖ రాస్తున్నాను. ప్రతి సింగరేణీయుడు, వారి కుటుంబీకులు, దీనిపై ఆలోచించి, మంచి పద్ధతులు అవలంబించి నిండు నూరేళ్లు జీవితం సుఖశాంతులతో గడపాలని కోరుతున్నాను.

భవదీయుడు

(యస్. నరయిన్ రావు)

సింగరేణిలో ఉద్యోగులమైనందుకు మనమెంతో గల్పిస్తాం

ఎందుకంటే.....

- మనదేశ ప్రగతికి మూలమైనది విద్యుత్తు కాగా, విద్యుత్తుకు మూలమైన బొగ్గును మన సంస్థ గత 118 సం॥లుగా (1889 నుంచీ) ఉత్పత్తి చేస్తోంది.
- గత ఏడాది మన సంస్థ 377 లక్షల టన్నుల బొగ్గు ఉత్పత్తి చేసింది. దీనిలో 269 లక్షల టన్నులు APGENCO, NTPC, KPCL, MSEB వంటి విద్యుత్ సంస్థలకు సరఫరా చేయబడింది. తద్వారా రమారమి 46,000 మిలియన్ యూనిట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేయబడింది.
- దేశ ప్రగతిలో తమ వంతు పాత్ర పోషిస్తున్న సిమెంటు, సిరమిక్స్, పేపర్, హెవీపాటర్ మొదలైన పరిశ్రమలకు దాదాపు 90 లక్షల టన్నులను మన సంస్థ సరఫరా చేస్తోంది.
- మన సంస్థలో పని చేస్తున్న ఉద్యోగుల కోసం కంపెనీ కోలిండియా కన్నా 27 రకాల అదనపు అలవెన్సులు/చెల్లింపులు సౌకర్యాలు అందజేస్తోంది.
- ఇతర రాష్ట్రప్రభుత్వ రంగ పరిశ్రమల కన్నా మన సంస్థలో సంక్షేమం కోసం వెచ్చిస్తున్న మొత్తం చాలా ఎక్కువ. ఉచిత గ్యాసు, పాక్షిక చెల్లింపుతో కూడిన ఉచిత విద్యుత్తు సౌకర్యం, విశాలమైన కాలనీలు, పార్కులు, స్విమ్మింగు పూల్స్ వంటివి మిగిలిన చోట్ల చాలా అరుదుగా కన్పిస్తాయి.
- మన సంస్థ రాయిల్టీలు, టాక్సీల ద్వారా ఏటా 600 కోట్లు మొత్తాన్ని చెల్లిస్తోంది. ఇంత పెద్ద మొత్తం తిరిగి రాష్ట్రాభివృద్ధికే తోడ్పడుతుంది.
- మన కార్మికులు శ్రమజీవులే కాక పారిశ్రామిక శాంతి కాముకులు. 1996లో 1219 కోట్ల నష్టాలతో కంపెనీ BIFR కు రెండు సార్లు నివేదించబడగా మనమంతా సమైక్యంగా కృషి చేసి 10 ఏళ్లలోనే దీనిని నష్టాల నుంచి విముక్తి చేసి లాభాల బాట పట్టించాం.
- సమ్మెలు క్రమంగా తగ్గు ముఖం పట్టి 2006-07లో కేవలం 3 చిన్న సమ్మెలు మాత్రమే జరగడం గమనార్హం.
- మన సంస్థ ఈ రాష్ట్రానికే పరిమితం కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలలో సైతం బొగ్గు బ్లాకులు తీసుకొని వ్యాపారాన్ని విస్తరించాలని చూస్తుంది.
- వివిధ విద్యుత్ సంస్థలతో కుదిరిన ఒప్పందాల మేరకు అన్ని కలిసి వస్తే విదేశాల్లో సైతం బొగ్గు /విద్యుత్తు ఉత్పత్తి చేసే రోజులు కూడా ఎంతో దూరంలో లేవు.
- మనలాగ కష్టాల పాలైన అనేక ప్రభుత్వ సంస్థలు మూసివేతకు గురి కాగా మన సంస్థ మాత్రం పురోగమన మార్గంలో ముందుకెళ్తోంది. ఇది మన సమిష్టికృషికి పట్టుదలకు నిదర్శనం.

జై సింగరేణి! జైజై సింగరేణి!!

ఆధునిక మానవులుగా మన కర్తవ్యాలు కొన్ని

వాహనాలు తక్కువగా వాడటం ఎంతో మంచిది.

- అందరికీ వాహనాలు ఉండటం సంతోషించదగిన విషయమే! కానీ మార్కెట్టు, బజారువంటి దూరాలకు కూడా వాహనాలను వినియోగించడం మంచిది కాదు.
- వాహనాలు తక్కువగా వాడడం వల్ల వాటి నుంచి వెలువడే కార్బన్మోనాక్సైడ్ను గాలిలో కలువకుండా నివారించవచ్చు. తద్వారా పర్యావరణానికి మేలు చేసిన వారమవుతాం.
- అలాగే ఆ కొద్ది దూరం నడవడం ద్వారా శరీరానికి మంచి ఎక్సర్సైజు కలిగి ఆరోగ్యానికి మేలు జరుగుతుంది.
- ఇంధనం (పెట్రోలు/డీజిలు) పొదుపుగా వాడటం వలన వ్యక్తిగతంగా ఆదా అవుతుంది. మీరు వాడని ఇంధనం - అవసరంలో ఉన్న వేరొకరికి ఉపయోగపడుతుంది.

ప్లాస్టిక్ వాడకం పూర్తిగా తగ్గించాలి

- గతంలో మార్కెట్టుకు వెళ్లేటప్పుడు మనం సంచీని తీసుకెళ్తుండేవాళ్లం. కానీ ఇప్పుడు ఈ అలవాటును చాలామంది మానేశారు. కూరగాయలు, పండ్లు, పాలు, కిరాణి వస్తువులు అన్నీ పాలిథిన్ సంచుల్లో ఇంటికి తీసుకొస్తున్నాం. మీరు తెస్తున్నవి ప్లాస్టిక్ సంచులు కావు. పర్యావరణానికి హాని చేసే ప్రమాదకర పదార్థాలు అని గుర్తించండి.
- నేడు ప్రతీ రోడ్డు పక్కన, పొలాల్లో బీడుల్లో వేల సంఖ్యలో ప్లాస్టిక్ కవర్లు గాలికి కొట్టుకు పోతూ కనిపిస్తున్నాయి. ప్రకృతికి, మనకి హాని చేసే ప్లాస్టిక్ను మనం ఎందుకు వాడాలి? ప్లాస్టిక్ భూమిలో కరిగిపోదు. కృశించదు. కొన్ని చోట్ల దీన్ని కాలుస్తున్నారు కూడా. ఇది ఇంకా ప్రమాదకరం. ప్లాస్టిక్ కాల్చడం ద్వారా మీరు విష వాయువులను వెదజల్లుతున్నట్లే.
- ప్లాస్టిక్ సీసాల్లో నీరు నిల్వ ఉంచడం, రంగుల పాలిథిన్ సంచుల్లో ఆహార పదార్థాలు నిల్వ ఉంచడం ఆరోగ్యానికి హానికరం.
- ఆధునిక పౌరులుగా, పర్యావరణ హితవులుగా ప్లాస్టిక్ వాడకం తగ్గించండి. మొదట మీయింటిలో నిషేధించండి. ఇతరులకీ ఆదర్శం కండి!

భూమికి కృతజ్ఞతగా మనం ఏంచేయగలం?

మనల్ని కన్న తల్లిదండ్రులకి, మనం పుట్టిన ఈ దేశానికి, మనకు భుక్తినిస్తున్న మన కంపెనీకి మనం ఎప్పుడూ కృతజ్ఞతమై ఉంటాం! మరి అలాగే -

మనమందరం నివసిస్తున్న ఈ భూమిపై కృతజ్ఞతతో మనం ఏం చేయగలం?

ఒకనాడు పచ్చని అడవులతో చల్లని వాతావరనంతో అలరారిన ఈ భూమి నేడు ప్రమాదంలో చిక్కొంది. ఆధునిక మానవుడే భూమికి శత్రువుగా మారాడు. అడవుల సరికివేత, గాలి కాలుష్యం, జలకాలుష్యం ఇలా రకరకాల కాలుష్యాలు భూమిని వేధిస్తున్నాయి.

ముఖ్యంగా వాతావరణంలో పెరిగిన కార్బన్ డై ఆక్సైడ్ ప్రభావంతో భూ వాతావరణం వేడెక్కి పోతోంది. మంచు నిండిన ధృవాలు కరుగుతున్నాయి. సముద్రాల్లో సునామీలు చెలరేగుతున్నాయి. ఒక మనిషికి తట్టుకోలేని అనారోగ్యం కలిగితే అతను తన బాధను రోదనగా వెల్లడిస్తాడు. భూమికి కలిగిన అనారోగ్యాన్ని అది ఉప్పెనలు, అకాల వర్షాలు, భూకంపాల ద్వారా వ్యక్తం చేస్తోంది. కనుక సమస్త మానవాళీ మేలుకోవాలి. లేదంటే ఒక సముద్రం ఒడ్డున ఉన్న వారో ఒక దీవిలో ఉన్నవారో కాక దేశాలు, ఖండాలకు ఖండాలే ప్రమాదాలకు గురి కావచ్చు.

నేడు ప్రపంచ అంతటా పర్యావరణవేత్తలు 'భూమిని ఎలా రక్షించుకొందాం' అనే అంశంపై ప్రపంచ దేశాలన్నింటినీ కదిలిస్తున్నారు. కాలుష్యాలను కట్టిడి చేస్తున్నారు. అడవులను కాపాడుకోవాలని ఉద్యమిస్తున్నారు. సింగరేణి సంస్థ కూడా తన పర్యావరణ అటవీశాఖ ద్వారా చేతనైనంత కృషి చేస్తోంది.

మరి మనం ఏం చేయాలి?

పర్యావరణ పరిరక్షణకు వ్యక్తిగతంగా మన బాధ్యత ఏమిటి? అందుకు కొన్ని ప్రశ్నలు -

- మీవంతుగా కొన్ని మొక్కల్ని నాటాలి. వాటిని పెంచాలి. అలా చేశారా?
- మీ పిల్లలకి/భార్యకి పర్యావరణ పరిరక్షణ గురించి ఏమైనా చెప్పారా?
- గనిలోను మిత్రులతో పర్యావరణ పరిరక్షణ ఆవశ్యకత గురించి చర్చించారా?
- మనం కొన్ని విషయాలు ఇతరులతో చర్చించడం ద్వారా కూడా పర్యావరణ ఉద్యమాన్ని సజీవంగా సాగించవచ్చు.

ఆ“భయంకర వ్యాధి” గురించి మీరూ మాట్లాడాలి

మీరు మీ భార్యతో/భర్తతో రోజూ చాలా విషయాలు మాట్లాడుతుంటారు. కంపెనీ గురించి, జీతం గురించి, బంధుమిత్రుల గురించి, టీవీసీరియల్స్, సినిమాల గురించి.

అవునా?

మరి మీరెప్పుడన్నా మీ భాగస్వామితో లేదా ఎదిగిన మీ పిల్లలతో “ఎయిడ్స్” గురించి మాట్లాడారా?

మీరు మాట్లాడి ఉంటే - ఒక బాధ్యతగల వ్యక్తిగా మీ కర్తవ్యం నెరవేర్చినట్లు.

మాట్లాడకపోతే - మీరు మీ కర్తవ్యం సరిగా నిర్వర్తించినట్లే.

“ఎయిడ్స్” గురించి మాట్లాడటమే ఒక తప్పుగా కొందరు భావిస్తున్నారు.

ఇది చాలా తప్పుడు అవగాహన.

ఎయిడ్స్ గురించి మనం అంతా నేడు మాట్లాడాలి. చర్చించాలి.

ఇది ఎలా వ్యాపిస్తుంది?

ఎవరెవరికి వస్తుంది?

ఎలా ఉంటే రాదు?

రాకుండా ఉండాలంటే ఏం చేయాలి?

వచ్చిన వారితో ఎలా వ్యవహరించాలి?

ఇవన్నీ తెలుసుకోవాలి?

ఎయిడ్స్ అనగానే అక్రమ సంబంధాల వల్లనే వస్తుందని భ్రమపడకండి.

దీనితో పాటు.

ఎయిడ్స్ వ్యాధిగ్రస్తుల రక్తం పొరపాటున ఎక్కించుకోవడం వల్ల కూడా రావచ్చు. కలుషిత సిరంజీల వల్లరావచ్చు. ఇంకా ఇతర కారణాలూ ఉన్నాయి.

ఎయిడ్స్ కి మందు లేదు. కనుక,

ఇలా పది మందితో చర్చించడం ద్వారా వారెవరూ - ఈ భయంకర వ్యాధి పాలు కాకుండా నివారించ వచ్చు.

ఆలోచించండి!

భార్యాభర్తలిద్దరూ నాకు నీవు, నీకు నేను అనే ఏకత్వ భావనతో, ఒకరిపై ఒకరికి నమ్మకంతో, విశ్వాసంతో సుఖసంసారం చేస్తే ఇటువంటి జబ్బులేవీ రావు.

ప్రస్తుతం వస్తున్న కొన్ని చెత్త సినిమాలు, టీవీల ప్రభావంతో యువత క్షణికావేశంలో తొందరపడే ప్రమాదం ఉంది. ఇది ఎయిడ్స్ సంక్రమణకు దారి తీయవచ్చు. అందుకే యువతను ‘ఎయిడ్స్’ గురించి అప్రమత్తం చేయడం ఎంతైనా అవసరం.

**ఎయిడ్స్ ను నివారించాలంటే
విస్తృతంగా చర్చించడమే మార్గం**

తెలుసుకోదగిన కొన్ని విషయాలు

సింగరేణి సంస్థలో పనిచేసే ఉద్యోగుల్లో చాలామందికి కంపెనీకి సంబంధించిన నియమ నిబంధనలు తెలియవు. ప్రతిచిన్న విషయానికీ ఇతరులను అడిగి తెలుసుకొంటుంటారు. అందుకే మీ అందరి కోసం ఈ పుస్తకంలో కొన్ని ముఖ్యమైన నియమ నిబంధనలు పొందుపరిచాం.

- ✱ **బదిలీలు :** కంపెనీ అవసరాలపై ఒక ఏరియా నుండి ఇంకొక ఏరియాకు, ఒక భావి నుండి మరొక భావికి ఉద్యోగులను బదిలీ చేయవచ్చు. అట్టి వారికి అత్యవసర సమయంలో తప్ప 14 రోజుల నోటీసు ఇవ్వబడుతుంది. వారికి తగిన జాయినింగ్ టైమ్ కూడ ఇవ్వబడుతుంది.
- ✱ ఇలా బదిలీ అయిన కార్మికులకు, వారి కుటుంబ సభ్యులకు, వారి వస్తుసామాగ్రి తరలింపుకు ఎన్సెడబ్ల్యువ ప్రకారం చార్జీలు చెల్లించబడతాయి.
- ✱ ప్రతి ఉద్యోగి తన శాశ్వత చిరునామా, ప్రస్తుత చిరునామా తప్పక కంపెనీలో రికార్డు చేయించుకొనవలెను.
- ✱ ఏ ఉద్యోగి అయినాసరే కంపెనీకి నోటీసు ఇవ్వకుండా ఉద్యోగ విరమణ చేయరాదు. అట్లా చేయలేకపోతే ఆ సమయానికి సమానమైన జీతం మొత్తాన్ని డబ్బురూపంలో కట్టాలి.
  - ఎ) మంజీ పెయిడ్ ఉద్యోగి - ఒక నెల
  - బి) ఇతర ఉద్యోగులు - రెండు వారాలు
- ✱ క్వార్టర్లలో ఉన్న ఉద్యోగులు క్వార్టర్లను పరిశుభ్రంగా ఉంచాలి. వాటిని చట్ట వ్యతిరేక కార్యకలాపాలకు వినియోగించరాదు.
- ✱ చట్టబద్ధత కాకుండా కంపెనీ క్వార్టర్లుగాని, బిల్డింగులను గాని, స్థలాలను గాని ఆక్రమించటం క్రమశిక్షణా రాహిత్యంగా పరిగణించబడుతుంది. కంపెనీ స్టాండింగ్ ఆర్డర్లను సుసరించి ఈ క్రమశిక్షణా చర్యలు తీసికొనబడతాయి.
- ✱ మైన్స్ ఏక్ట్ 1952ను గాని మరియు ఏ ఇతర చట్టాన్ని ఉల్లంఘించటం దుష్ప్రవర్తనగా పరిగణించబడుతుంది.
- ✱ భార్య బతికి ఉండగానే చట్టవిరుద్ధంగా మరో వివాహం చేసికోవటం దుష్ప్రవర్తనగా పరిగణించబడుతుంది.
- ✱ **కరెంటు ఛార్జీల చెల్లింపు :** కంపెనీ క్వార్టర్లు లేని కార్మికులు సమీప గ్రామాలలో నివసించే వారికి నెలకు 30 యూనిట్ల వరకు ఛార్జీల మొత్తం చెల్లించబడుతుంది.
- ✱ **అదనపు కేటగిరీలు :** వేజ్ బోర్డు నిర్ణయించిన దానికి అదనంగా సింగరేణిలోని అనేక క్యాటగిరి కార్మికులు అదనపు కేటగిరి వేతనం పొందుతున్నారు.
- ✱ **సంస్థ లాభాలలో ఉద్యోగులకు ప్రోత్సాహక చెల్లింపు :** సింగరేణి తన లాభాలలో నుండి ఇప్పటి వరకు 198.60 కోట్ల రూపాయలను ఉద్యోగులకు స్పెషల్ పెరఫార్మెన్స్ ఇంసెంటివ్ గా ఇచ్చింది.

నివాస సౌకర్యం : ఉద్యోగుల నివాసార్థం ఇప్పటి వరకు 47656 క్వార్టర్లు ఉన్నాయి. మరొక 4517 నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. వందకి సుమారు 58 మంది ఉద్యోగులు క్వార్టర్లు కల్గి ఉన్నారు.

వికలాంగులకు సౌకర్యం : వికలాంగులైన బాలబాలికలకు సౌకర్యార్థం కోల్ బెల్ట్లో నిర్వహించబడుతున్న వివిధ ప్రత్యేక పాఠశాలలకు/ఓకేషనల్ సెంటర్లకు కంపెనీ చేయూతనిస్తుంది.

- 1) మనోచైతన్య - గోదావరిఖని (మానసిక వికలాంగులు)
- 2) మనోవికాస్ - మందమర్రి (మానసిక వికలాంగులు)
- 3) సత్యసాయి డెఫ్ అండ్ డంబ్ - మణుగూరు

సూపర్ బజార్లు : కంపెనీ వ్యాప్తంగా ఏర్పాటైన 44 సేల్స్ డిపోల ద్వారా కార్మిక కుటుంబాలకు నిత్యావసర వస్తువులను, గ్యాస్ను సరఫరా చేస్తుంది.

ఆటలు ఇతర రిక్రియేషన్ ఫెసిలిటీస్ : వివిధ ఏరియాలలో ఆటలకు, వినోద కార్యక్రమాలకు తగు ఏర్పాటు చేసి కార్మికులలో ఆటలలో నైపుణ్యం పెంచే కృషి చేస్తుంది. దానికి గాను రిక్రియేషన్ క్లబ్బులు - 32, ప్లే గ్రౌండ్స్-10, స్టేడియంలు - 8, స్విమ్మింగ్ పూల్స్ - 16 వివిధ ఏరియాలలో ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది.

కార్మిక కుటుంబ సభ్యులకు చేయూత కోసం సింగరేణి సేవా సమితి కార్యక్రమాలు

కార్మికులనే కాక వారి కుటుంబ సభ్యులను చైతన్య పర్చటానికి, వారిని కూడ స్వంత సంపాదనపరులుగా మార్చటానికి కంపెనీ కృషిచేస్తుంది.

సింగరేణి సేవా సమితి ద్వారా కార్మికుల కుటుంబ సభ్యులకు వివిధ వృత్తి శిక్షణలు ఇప్పించటం జరిగింది. ఇప్పటివరకు అనేకమంది శిక్షణలు పొందారు. వారిలో స్వంతంగా సంపాదన కూడ కొందరు ప్రారంభించారు. కొందరు స్వంత యూనిట్లను ప్రారంభించి మార్కెట్లోకి ప్రవేశించారు.

ఇప్పటివరకు శిక్షణ పొందినవారు	- 6187
స్వంత సంపాదన ప్రారంభించినవారు	- 1547
స్వంత యూనిట్లు ప్రారంభించినవారు	- 135

(స్వంత యూనిట్లు ప్రారంభించే వారికి ఖాదీ బోర్డు ద్వారా సబ్సిడీ పొందే అవకాశం ఉంది)

అక్షరాస్యత : కార్మికులు / వారి భార్యలలో ఉన్న నిరక్షరాస్యులను గుర్తించి సేవా సమితి/సేవా సహకారంతో పెద్ద ఎత్తున అక్షరాస్యత చేపట్టటం జరిగింది.

ఇప్పటివరకు సాధించిన విజయం

- 1) కార్మికుల అక్షరాస్యత - 34000 పూర్తిగా సాధించటం జరిగింది.
- 2) మహిళా అక్షరాస్యతా - 13700 (ఇంకా సుమారు 24000 మంది అక్షరాస్యులు కావాలి)

మహిళా అక్షరాస్యతకై కంపెనీ గత సంవత్సరం సుమారు రూ. 40,00,000 ఖర్చు చేసింది.

సేవా : సింగరేణి ఉద్యోగుల భార్యల సంఘం (సేవా) ద్వారా అక్షరాస్యతా కార్యక్రమాలే కాక ఆరోగ్యం, విద్యావకాశాలు, పొదుపు, మొదలైన అంశాలపై విస్తృతంగా ప్రచారం చేపట్టటం. ముఖ్యంగా కుటుంబ సమస్యలు, తాగుడుకు బానిసలై పనికి నాగాలు చేసేవారి విషయంలోనూ, పెద్ద ఎత్తున కౌన్సిలింగ్ కార్యక్రమాలు చేపట్టటం జరిగింది.

కంపెనీ వైద్యసేవలు - సూపర్ స్పెషాలిటీ వైద్యసేవలు

- 1) మెయిన్ హాస్పిటల్ కొత్తగూడెం కాక వివిధ ఏరియాలలో 7 ఏరియా హాస్పిటల్స్ సృష్టించి నడుస్తున్నాయి.
- 2) వివిధ ఏరియాలలోని బస్టీలలో 40 డిస్పెన్సరీలు పని చేస్తున్నాయి.
- 3) సింగరేణి వ్యాప్తంగా 1008 బెడ్లు మన దవాఖానాలలో ఉన్నాయి.
- 4) వివిధ ఏరియాలలో 36 అంబులెన్స్లు ఉన్నాయి.
- 5) వైద్య సౌకర్యాలకై కంపెనీ సుమారు 55 కోట్ల ఖర్చు చేస్తుంది.

అత్యాధునిక వైద్య సదుపాయాలు : మన కంపెనీ ఆసుపత్రుల పరిశీలన తర్వాత అత్యాధునిక వైద్యసౌకర్యం కోసం మన సంస్థ కొన్ని సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులను గుర్తించింది. అయితే ఈ ఆసుపత్రుల్లో రోగులు తమకుతామే నిర్ణయం తీసుకొని చేరే వీలు లేదు. ఈ వైద్యానికి సంబంధించిన కొన్ని నియమనిబంధనలు ఉన్నాయి.

NIMS (నిజాం ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సర్టిఫికేషన్)

రాష్ట్రంలో పేరెన్సికగన్న ఈ సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆస్పత్రిలో మన పేషంట్లు కొరకు 17.6.2005 నాడు ఒప్పందం కుదుర్చుకొన్నది. ఈ ఒప్పందం వలన కంపెనీ పేషంట్లు ఏ మాత్రం డబ్బు చెల్లించకుండానే నిమ్స్ లో చికిత్స పొందవచ్చు. పేరెన్సిక కలిగిన ప్రొఫెసర్లు, అనుభవజ్ఞులైన డాక్టర్ల ద్వారా నిమ్స్లో చికిత్స పొందే సదుపాయం ఎంతో ఉపయోగంగా ఉంది.

ఈ సదుపాయం కొరకు అనుసరించవలసిన పద్ధతి:

- సంబంధిత ఏరియా హాస్పిటల్ నుండి రిఫరల్ లెటర్ తేవటం.
- సంబంధిత కాలరీ మేనేజర్/డిపార్ట్మెంట్ హెడ్ ద్వారా ఐడెంటిటీ సర్టిఫికేట్ పొందటం.
- గతంలో వాడిన మందులు సంబంధిత రికార్డులు పేషెంటు తెచ్చుకోవాలి.
- నిమ్స్ అధికారులు ఇచ్చిన ఎస్టిమేషన్లను హైదరాబాద్ ఆఫీసులోని లైజన్ ఆఫీసర్ ద్వారా ప్రాసెస్ చేయించుకొనవచ్చు.

ఇతర సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆస్పత్రులు : అవసర పేషంట్లకు మరింత సౌకర్యం కల్పించే ఉద్దేశ్యంతో ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆస్పత్రిలో కూడా వైద్య సౌకర్యం పొందే అవకాశం కల్పించబడింది.

- 1) ఉషా ముళ్ళమూడి కార్డియక్ సెంటర్, హైదరాబాద్
- 2) కేర్ హాస్పిటల్, హైదరాబాద్
- 3) ఇమేజ్ హాస్పిటల్, హైదరాబాద్
- 4) మెడ్విన్ హాస్పిటల్, హైదరాబాద్
- 5) కామినేని హాస్పిటల్, హైదరాబాద్
- 6) బీబీ కేసర్ హాస్పిటల్, హైదరాబాద్

- 7) ఇండో అమెరికన్ హాస్పిటల్, హైదరాబాద్
- 8) రైన్బో చిల్డ్రన్ హాస్పిటల్, హైదరాబాద్
- 9) సుస్పత కేన్సర్ హాస్పిటల్ కరీంనగర్.
- 10) డా. గౌడ్స్ డెంటల్ హాస్పిటల్, హైదరాబాద్
- 11) కృష్ణ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్సెస్ (కీమ్స్) హైదరాబాద్

పై హాస్పిటల్లో వైద్యం పొందే విధానం

పై ప్రత్యేక వైద్య సదుపాయం గల దవాఖానాలలో వైద్య సౌకర్యం కొరకు క్రింది పద్ధతిని అనుసరించాలి.

- 1) తమకు ఉత్పన్నమై ఆరోగ్య సమస్యను సంబంధిత ఏరియా హాస్పిటల్ అధికారులకు తెలిపి వారి నుండి రిఫరల్ లెటర్ను పొందాలి.
- 2) ఉద్యోగి పనిచేస్తున్న మైన్/డిపార్టుమెంటు నుండి గుర్తింపు పత్రం (ఫోటోలతో సహా) తీసికోవాలి.
- 3) సంబంధిత రిఫరల్ హాస్పిటల్తో పరీక్షల తరువాత చికిత్సకు ఎంత ఖర్చు అవుతుందో తెలిపే ఎస్టిమేషన్ లెటర్ను తీసుకోవాలి.
- 4) ఎస్టిమేషన్ను సంబంధిత ఏరియా హాస్పిటల్ అధికారి గారికి పంపి వారి ద్వారా చికిత్సకు అనుమతి పత్రం పొందాలి.
- 5) అధికార పూర్వకంగా పైన పేర్కొనబడిన ఆస్పత్రులకు వచ్చిన పేషంట్లు హైదరాబాద్ ఆఫీసులోని లైజన్ అధికారి సహకారం తీసికొనవచ్చు.

సెలవు నియమాలు

జీతంతో కూడిన సెలవు (Leave with Pay) :

- ✱ ఈ సెలవు అర్హత పొందటానికి సంవత్సరంలో అండర్గ్రౌండ్ పనివారు 190 ముస్తర్లు సర్వేసు పనివారు 240 కనీస ముస్తర్లు పనిచేసి ఉండాలి.
- ✱ ప్రతి సంవత్సరం జనవరి 1 నుండి డిసెంబర్ 31 వరకు ఉన్న హాజర్లను పరిగణనలోకి తీసికొంటారు.
- ✱ అండర్గ్రౌండ్ ఉద్యోగికి ప్రతి 16 రోజుల హాజర్లకు ఒకరోజు జీతం సెలవు లెక్కించబడుతుంది. సర్వేసువారికి ప్రతి 20 రోజులకు ఒక రోజు జీతం సెలవు లెక్కించబడుతుంది.

ఆకస్మిక సెలవులు (క్యాజువల్ లీవు)

- ✱ సంవత్సరం పూర్తిగా (జనవరి 1 నుండి డిసెంబర్ 31 వరకు) పనిచేసిన ఉద్యోగులకు 11 రోజులు ఆకస్మిక సెలవులుగా అనుమతించ బడతాయి.
- ✱ ఒకే దఫాగా 7 రోజులవరకు క్యాజువల్ లీవు వాడుకునే అవకాశం ఉంది.
- ✱ క్యాజువల్ లీవును ఏ ఇతర లీవులతోనూ కలిపి వాడుకునే వీలులేదు. పండుగ సెలవుదినాలు లేదా వారంతపు సెలవు దినాలకు ముందుగాని, తరువాత గాని కలుపుకుని వాడుకొనవచ్చును.

అనారోగ్య సెలవు : (సిక్ లీవు)

✿ జనవరి 1 - డిసెంబరు 31 లోగా పనిచేసిన అందరు ఉద్యోగులకు 15 రోజులు జీతంతో కూడిన అనారోగ్య సెలవు అనుమతించబడుతుంది.

✿ సిక్లీవును క్యాజువల్ లీవుతో కలుపరాదు.

బెబ్స్టేషన్ సిక్ :

✿ ఉద్యోగి తన స్వంత ఊరు/ఇతర ఊర్లకు వెళ్లినప్పుడు అనారోగ్యానికి గురి అయితే ఆ ఉద్యోగి ఆ ఊరిలోని మెడికల్ ప్రాక్టీషనర్ నుండి సర్టిఫికేట్ తేవలెను.

✿ ఇట్టి సందర్భాలలో 6 రోజులవరకు సంబంధిత మైన్/డిపార్టుమెంటు అధికారి మంజూరు చేస్తారు.

✿ 6 రోజులు దాటితే కాలరీ హాస్పిటల్ కు పంపి ఫిట్ అని నిర్ధారించవలసి ఉంటుంది.

ప్రత్యేక సెలవులు

✿ గుండెజబ్బు, కుష్టు, పక్షవాతం, మూత్రపిండాల వ్యాధి, క్షయ, హెచ్ఐవి, మెదడుకు సంబంధించిన ఏవ్యాధి వలననైన ఉద్యోగి బాధపడుతున్నట్లైతే ఆ ఉద్యోగికి 6 నెలల వరకు సగం జీతంతో కూడిన సెలవు మంజూరు చేయబడును.

✿ సగం జీతంతో కూడిన లీవు మొత్తం సర్వీసు కాలంలో 6 నెలలవరకు మాత్రమే అనుమతించబడును. ఒకవేళ అదే మళ్లీ తిరగబెడితే నిబంధనల ప్రకారం మరో 6 నెలలు సెలవు ఇస్తారు.

✿ కంపెనీ దవాఖానాలోకాని, కంపెనీ రిఫర్ చేయబడిన దవాఖాన నుండి కాని ధృవీకరణ పత్రం కావలెను.

ప్రసూతి సెలవు:

✿ మహిళా ఉద్యోగులకు మెటర్నిటీ బెనిఫిట్ చట్టం ప్రకారం ప్రసూతి సెలవుగా 12 వారాలు జీతంతో కూడిన సెలవు లభిస్తుంది.

✿ ప్రసూతి సెలవు కంపెనీ వైద్యులు నిర్ధారించిన పిదప అనుమతించ బడుతుంది.

కొన్ని సెలవు నియమాలు

✿ గనుల చట్టాన్ని అనుసరించి ఉద్యోగులు సెలవులో వెళ్లదలిస్తే 15 రోజుల ముందుగా వ్రాతపూర్వకంగా అనుమతి పొందాలి.

✿ గనుల చట్టం ప్రకారం సం||లో మూడుసార్లు మాత్రమే జీతం లీవు మంజూరు చేయబడుతుంది.

✿ జీతం సెలవులను 120 రోజుల వరకు జమ చేసికొనవచ్చు. పదవీవిరమణ సమయంలో దాన్ని ఎన్కాష్ చేసికొనవచ్చును.

✿ క్యాజువల్ లీవు ప్రతి సంవత్సరం డిసెంబర్ 31తో రద్దు అవుతుంది. దీనిని జమ చేసుకునే వీలులేదు.

✿ ఉద్యోగులు 100 రోజుల వరకు సిక్లీవును జమ చేసికొనవచ్చును.

✿ సంవత్సరంలో ఒకసారి మాత్రమే బెబ్స్టేషన్ సిక్లీవు అనుమతించబడుతుంది.

✿ ఉద్యోగి/అతని భార్య కుటుంబనియంత్రణ ఆపరేషన్ కాలరీ దవాఖానలో చేయించుకుంటే ఆ ఉద్యోగికి 6 రోజులు జీతంతో కూడిన సెలవు మంజూరు చేయబడుతుంది.

- ❖ ప్రోత్సాహకాలకు అదనంగా ఇద్దరు పిల్లల తర్వాత కుటుంబనియంత్రణ అపరేషన్ చేయించుకున్న ఉద్యోగులకు/వారిభార్యలకు వెనక్ష్మీకి రూ.1000, ట్యూబెక్ష్మీకి రూ.800/- నగదు రూపంలో చెల్లిస్తారు.
- ❖ రక్షదానం చేసిన ఉద్యోగికి ఒకరోజు ప్రత్యేక సెలవు మంజూరు చేయబడుతుంది.
- ❖ బదిలీ ఉద్యోగులు ఒక సంవత్సరంలో (జనవరి 1 నుండి డిసెంబర్ 31 వరకు) అండర్ గ్రాండు పనివారు 190, సర్వేస్ వారు 240 ముస్యర్లు పనిచేస్తే తదుపరి సంవత్సరంలో క్యాజువల్ లీవు, ఇంటి కిరాయి, ట్రాన్స్ ఫోర్ట్, ఎడిషనల్ ట్రాన్స్ ఫోర్ట్ల భత్యం, ఎల్ పి జి రీ ఇంబర్స్ మెంట్ మొ॥ ఎన్నో సదుపాయాలకు అర్హులవుతారు.
- ❖ ప్రసూతి సెలవుకు అర్హతగా - ఊహించిన కాన్పు రోజు నుండి అంతకుముందు 12 నెలల కాలంలో కనీసం 80 రోజులు మహిళా ఉద్యోగి ముస్యర్లు కలిగి ఉండాలి.

ఉద్యోగుల క్లెయిమ్ల సత్వర పరిష్కారానికి ప్రతి ఏరియాలోనూ ATB Cell (ఏరియా టెర్మినరి బెనిఫిట్ సెల్ లను) 15.10.2002 నుంచి కంపెనీ ప్రారంభించింది. ఏరియా పర్సనల్ అధికారి అజమాషిలో ఇది పని చేస్తుంది.

పదవీ విరమణ అనంతరం కార్మికులకు / కుటుంబసభ్యులకు లభించే ఆర్థిక పథకాలు : వీటి గురించి చాలామందికి తెలియదు. వాటి వివరాలు దిగువనిస్తున్నాం. ఈ క్రింది వాటిలో కొన్ని పదవీవిరమణ వెంటనే లభిస్తాయి. మరికొన్ని మాత్రం వారి తదనంతరం చెల్లించబడేవి ఉన్నాయి.

- 1) గ్రాట్యుటీ (సర్వీసు పైనలు, గ్రూపు గ్రాట్యుటీ పథకం)
- 2) బొగ్గుగనుల భవిష్య నిధి (పట్టుపైనలు)
- 3) పెన్షన్ స్కీము
- 4) FBIS ఎక్యూమిలేషన్లు
- 5) FBIS డెత్ క్లెయిమ్లు
- 6) గ్రూప్ ఇన్సూరెన్స్ స్కీము
- 7) జనతా పర్సనల్ ఏక్సిడెంట్ స్కీము
- 8) వర్మెయిన్ కాంపెన్సేషన్ ఏక్స్ ప్రకారం నష్టపరిహారం

పైన పేర్కొనబడిన టెర్మినల్ బెనిఫిట్స్ పొందటానికి కావలసిన కనీస అర్హతలను మనం గమనించాల్సిన అంశాలను పరిశీలించండి.

- 1) **గ్రాట్యుటీ :** గ్రాట్యుటీ చట్ట ప్రకారం కనీస సర్వీసు 5 సంవత్సరాలు కల్గి ఉండాలి. ఉద్యోగి మరణించిన బోర్డు అన్ ఫిట్ అయిన సందర్భంలో ఈ నిబంధన వర్తించదు. గ్రాట్యుటీ మొత్తం గరిష్టంగా 3.5 లక్షలు చెల్లిస్తారు.

- 2) ఉద్యోగి ద్వారా సంస్థకు కలిగిన నష్టాన్ని గ్రాట్యుటీ నుంచి మినహాయించుకొనే హక్కు కంపెనీకి ఉంటుంది.
- 3) దొంగతనాల వంటి దుష్ప్రవర్తనల వంటి చర్యలకు పాల్పడ్డ ఉద్యోగి గ్రాట్యుటీ చెల్లింపును నిరాకరించే అధికారం కంపెనీకి ఉంటుంది.
- 4) ప్రతి ఉద్యోగి తన నామినేషన్ పత్రాన్ని తప్పక యాజమాన్యానికి అందచేయాలి.
- 5) పదవీ విరమణ చేసిన ఉద్యోగం వదలిన 30 రోజులలో గ్రాట్యుటీ చెల్లించబడుతుంది. అలాగే గ్రాట్యుటీ క్లయిము అందక పోతే ఈ మొత్తాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వ లేబర్ సంస్థకు చెల్లించబడుతుంది.

CMPF :

- 1) REFI ఫారంపై సంతకం చేసి క్లయిమ్ను ఇవ్వాలి.
- 2) CMPF మొత్తం బ్యాంకులలో ప్రారంభించిన వ్యక్తి గత ఖాతాలకు మాత్రమే జమ చేస్తారు. జాయింట్ ఎకౌంట్లకు వేయరు.
- 3) CMPF నామినేషన్ 'A' ఫారం కాపీని భద్రపరచుకోవాలి.
- 4) సంబంధిత వెల్ఫేర్ ఆఫీసరు ద్వారా / CMPF ఆఫీసు వారి ద్వారా తమ నామినేషన్ ఎవరిపై ఉందో తెలుసుకోవచ్చు.
- 5) నామినీని మార్చవలసి వస్తే ఫారం 'M' ద్వారా ఇవ్వాలి. ఈ ఫారాలన్నీ మీరు పని చేస్తున్న ఆఫీసులో సంక్షేమాధికారి దగ్గర లభిస్తాయి.
- 6) ఉద్యోగులు తమ అకౌంట్లో జమ అయిన CMPF మొత్తాన్ని వెబ్సైట్ www.cnidhi.com ద్వారా తెలుసుకొనవచ్చును.

కోల్డ్మైన్స్ పెన్షన్ స్కీం : ఈ స్కీము 31.3.1998 నుండి అమలులోకి వచ్చింది.

- 1) కనీస అర్హత 10 సం॥ల పెన్షనరుల్ సర్వీసు, కనీస వయసు 40 సం॥లు ఉన్నవారికి పెన్షన్ చెల్లించబడుతుంది. (1.3.71 నుండి 31.3.89 వరకు వున్న సర్వీసులో 2/3వ వంతు, తదుపరి సర్వీసును పూర్తిగాను పెన్షనరుల్ సర్వీసుగా లెక్కిస్తారు.)
- 2) కుటుంబ సభ్యులతో ఉద్యోగి/ నామినీ జాయింట్ పాస్పోర్ట్ సైజ్ ఫోటోలు దిగి ఇవ్వాలి (ఉద్యోగి 12-25 సం॥ల లోపు పిల్లలతో)
- 3) పిల్లల వయస్సు 18 సం॥ల లోపు ఉంటే ఇతర గార్డియన్ నామినేషన్ లేని సందర్భంలో కోర్టు ద్వారా గార్డియన్షిప్ సర్టిఫికేట్ ఇవ్వాలి.
- 4) మగపిల్లలకు 25 సం॥ వయస్సు వరకు, ఆడ పిల్లలకు 25 సం॥ వయస్సు గాని / వివాహం వరకుగాని ఏది ముందు అయితే అప్పటివరకు పిల్లల పెన్షన్ చెల్లించబడుతుంది.
- 5) గతంలో ఇచ్చిన PS-3, PS-4, CMPF అధికారులు స్టాంప్ వేసిన ఫారాలను భద్రపరచుకోవాలి.
- 6) పిల్లల వయస్సు నిర్ధారణ పత్రాలను గుర్తింపుపొందిన పాఠశాల/మున్సిపల్ ఆఫీసు/మండలాధికారి /గ్రామపంచాయితీ నుండి పొంది అసలు సర్టిఫికెట్లు ఇవ్వాలి.

- 7) పెన్షన్ లెక్కించే విధానం : (30 సం॥ పెన్షనబుల్ సర్వీసుగల ఉద్యోగికి విరమణ అనంతరం ఆఖరి 10 నెలల నోషనల్ జీతం ఆధారంగా ఇస్తారు. జీతములో 25 శాతం అంటే 4వవంతు పెన్షన్ లభిస్తుంది.)

పెన్షనబుల్ సర్వీసు × 25% ఏవరేజ్ నోషనల్ జీతం.

30

$$\text{ఉదా : } \frac{90 \text{ సం॥}}{90} \times \frac{25}{100} \times 10,000 = 2,500 \text{ పెన్షన్}$$

- 8) అయితే కనీస పెన్షన్ రు. 350 లకు తగ్గకుండా చెల్లిస్తారు.

గ్రూప్ ఇన్సూరెన్స్ స్కీం :

- 1) దీని ద్వారా ఉద్యోగి మరణించి నపుడు వారి నామినీకి 40,000 చెల్లించబడుతుంది.
- 2) ఈ చెల్లింపు కొరకు ధరఖాస్తు ఇవ్వాలి.
- 3) నామినీ మైనర్ అయితే గార్డియన్ పేరు మీద బ్యాంకులో ఖాతా ప్రారంభించబడి ఉండాలి.
- 4) ఈ స్కీం కొరకు CMPF నామినేషన్ వాడతారు.
- 5) ఉద్యోగి మరణం సంభవించగానే వెంటనే ఆవిషయాన్ని సంబంధిత కార్యాలయానికి వ్రాతపూర్వకంగా తెలియజేయాలి.

FBIS డెత్ క్లెయిం :

- 1) దీని ద్వారా ఉద్యోగి మరణించినపుడు అతని నామినీకి రు. 10,000 చెల్లించబడుతుంది.
- 2) ఈ చెల్లింపుకు ధరఖాస్తు ఇవ్వాలి.
- 3) ఈ స్కీం కొరకు FBIS, JPAIS నామినేషన్ వాడతారు.

గ్రూపు గ్రాట్యుటీ స్కీం : సర్వీసులో ఉండగా ఉద్యోగి మరణించినట్లయితే, అతను పూర్తి చేసిన సర్వీసు ఆధారంగా కాకుండా, ఆ ఉద్యోగికి రిటైర్మెంటు వరకూ (60 సం॥ల వరకు) మిగిలి ఉన్న సర్వీసు కాలానికి కూడా లెక్కించి గ్రాట్యుటీని LIC ద్వారా చెల్లించడం జరుగుతుంది. ఈ పథకం కింద ఉద్యోగి చెల్లించాల్సినదేమీ లేదు. ఇది 11.12.2003 నుంచి అమలులోకి వచ్చింది. అండర్ గ్రౌండ్ అలవెన్సు కూడా గ్రాట్యుటీ లెక్కలోకి తీసుకుంటారు.

జనత పర్సనల్ ఏక్సిడెంట్ ఇన్సూరెన్స్ స్కీం (JPAIS) :

- 1) ఇది ప్రమాదవశాత్తు మరణించిన లేదా అంగవైకల్యం పొందిన ఉద్యోగికి వర్తిస్తుంది.
- 2) ఒరిజినల్ క్లయిమ్ పై నామినీ లేదా ఉద్యోగి సంతకం చేయాలి.
- 3) మైన్ ఏక్సిడెంట్ అయితే దానికి సంబంధించిన వత్రాలను (form IVA/IV B) సంబంధిత అధికారులు జతపరుస్తారు.
- 4) ఇతర ప్రమాద మరణాల విషయంలో డెత్ సర్టిఫికేట్, పోస్టుమర్టం, పంచనామా మొ॥ కుటుంబ సభ్యులు ఇవ్వాలి.
- 5) నామినీకి లేదా ఉద్యోగికి రూ. 1,00,000 లేదా రూ. 50,000 స్కీం ద్వారా చెక్కు రూపంలో చెల్లించబడుతుంది.

వారసత్వ ఉద్యోగాలు - ఎం.ఎం.సి. మొ|| విషయాలు

- 1 డిపెండెంట్ ఉద్యోగం / మంత్రి మానిటరీ కాంపెన్సేషన్ రు. 3 లక్షల ఏక మొత్తం పేమెంటు ఇచ్చే పద్ధతి ఒక్క సింగరేణిలోనే ఉంది. 1.7.2006 - 30.6.2007 మధ్య వచ్చిన కేసులకు కూడ వర్తించే సర్క్యులర్ జారీ చేయబడింది. అట్టివారు తక్షణమే సంబంధిత గని / డిపార్టుమెంట్ను కలువవచ్చు.
- 1 MMC ద్వారా అయితే నెలకు 3000/- (స్త్రీ డిపెండెంట్కు 60 సం||ల వయస్సు వరకు లేదా మరణం లేదా వేరే పెళ్లి చేసుకోనంతవరకు చెల్లించబడుతుంది.
- 1 మైన్ ఏక్సిడెంట్ కేసులైతే రూ. 4000/- చెల్లించబడుతుంది.
- 1 MMC కి గాని / డిపెండెంట్ ఉద్యోగానికిగాని ఉద్యోగి మరణించిన / మెడికల్ అన్ఫిట్ అయిన వాటి నుండి 1 సం||లోపు దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.
- 1 దరఖాస్తు చేసుకొన్న మరుసటి నెల నుండి MMC చెల్లించబడుతుంది.
- 1 మెడికల్ అన్ఫిట్ కేసుల్లో ఉద్యోగి భార్యకు బదులుగా తానే MMC పొందే అవకాశం ఉంది. అయితే అతనికి 60 సం|| వయస్సు/ మరణం వరకు ఈ MMC చెల్లించబడుతుంది.
- 1 ఉద్యోగికి రాజీనామా సమయంలో తప్ప మిగిలిన అన్ని సందర్భాలలోను (అంటే మరణం/ మెడికల్ అన్ఫిట్ / విఆర్ఎస్ మొ||) బాలెన్స్ లీపు 120 రోజుల వరకు చెల్లించబడును.
- 1 MMC లేదా రు. 3 లక్షల ఏక మొత్తం పొందాలంటే కంపెనీ క్వార్టర్లు ఖాళీ చేసి, క్వార్టర్ వెకేషన్ సర్టిఫికేట్ విధిగా సమర్పించాలి. లేని ఎడల MMC/3 లక్షల మొత్తం చెల్లించబడదు.
- 1 ఉద్యోగి ఒకసారి MMC/లేదా రు. 3 లక్షలకై ధరఖాస్తు చేసుకొంటే ఆ తర్వాత దీన్ని మార్పుకొనే అవకాశం ఉండదు. కాబట్టి ఆలోచించి అప్లికేషన్ పెట్టాలి.
- 1 గ్రూప్ ఇన్సూరెన్స్ క్లముము కొరకు ఉద్యోగి మరణించిన (సహజ మరణం అయినా ఏక్సిడెంట్ అయినా) వెంటనే తమ మైన్ /డిపార్టుమెంట్కు తెలియచేసి ఎల్ఐసి వరంగల్ వారి దగ్గర Advance Intimation రిజిస్ట్రేషన్ చేయించాలి. ఈ ప్రక్రియలో కనీసం 30 రోజులలో జరగాలి.
- 1 ఉద్యోగి ఏ కారణంగా చనిపోయినా తొటి కార్మికులు సమ్మె చేయకుండా సెషల్ సెక్యూరిటీ స్కీం కింద ఇచ్చే సొమ్ముకు అదనంగా కంపెనీ రూ. 75,000/- మించకుండా మ్యూచింగ్ గ్రాంట్ ఇస్తుంది. ఇది మైన్ ఏక్సిడెంట్ విషయంలో రూ. 1,00,000 మించకుండా మ్యూచింగ్ గ్రాంట్ వస్తుంది.
- 1 పెన్షన్ కొరకు 18-25 సం|| వయస్సు గల పిల్లలకు బ్యాంకులో వ్యక్తిగత ఖాతాపుస్తకాలు తెరవాలి.
- 1 అవసర సందర్భాలలో కుటుంబ వివరాల నిర్ధారణకు కంపెనీ దవాఖాన పుస్తకాన్ని భద్రంగా ఉంచాలి. ఉద్యోగి ఉద్యోగ విరమణ సందర్భంలో ఆ పుస్తకాన్ని కంపెనీకి అప్పగించాలి.
- 1 MMC పొందటానికి సంవత్సరమునకు ఒకసారి సంబంధిత బ్యాంకు మేనేజరు ద్వారా లైఫ్ సర్టిఫికేట్ జనవరి 15లోపు ఇవ్వాలి. అలాగే ఉద్యోగి భార్య తాను పునర్నివాహము చేసికొనలేదని ప్రతి 6 నెలలకు అనగా జనవరి 15/జూలై 15 లోపు సంబంధిత ఎకౌంట్స్ విభాగంలో డిక్లరేషన్ ఇవ్వాలి.

కనబడకుండా పోయిన ఉద్యోగి విషయంలో కార్మిక కుటుంబాలకు చేయూత :

సాధారణంగా ఉద్యోగి పదవీవిరమణ వయస్సు / ఆరోగ్య రీత్యా చేస్తాడు. లేదా ఉద్యోగి మరణించినపుడు కార్మిక కుటుంబాలకు చట్ట ప్రకారం రావలసిన బెర్నినల్ బెనిఫిట్స్ ఇవ్వటం జరుగుతుంది. అయితే కొన్ని సందర్భాలలో కార్మికులు కనబడకుండా పోవటం వారు ఏమయ్యారో తెలియని స్థితి ఆ కుటుంబాలను మానసిక వత్తిడికే కాక ఆర్థిక దుర్భర స్థితికి కూడ తీసికొని వెలుతుంది. అచూకి తెలియని ఉద్యోగికి సంబంధించిన టర్మినల్ బెనిఫిట్ చెల్లించాలంటే చట్టపరంగా 7 సంవత్సరాలు అగి కోర్టు అనుమతితో కుటుంబ మేనేజరుకు చెల్లింపులు జరగాలి. సాధారణంగా అట్టి ఉద్యోగులు నాగాల కింద ఉద్యోగం నుండి తొలగింపబడతారు. ఇట్టి అసాధారణ స్థితిని ఎదుర్కొనే ఉద్యోగ కుటుంబాలను ఆదుకోవటానికి ఒక పద్ధతిని కంపెనీ ప్రవేశపెట్టింది. (CRP/PER /WEL/ARTB/02/595, dt. 5.2.04)

- అ) అట్టి కుటుంబ సభ్యులు పోలీస్లకు రిపోర్టు చేసి వారి నుండి సదరు ఉద్యోగి కనబడుటలేదని నిర్ధారణ రిపోర్టు ఇవ్వాలి.
- ఆ) 100. రూ. నాన్ జుడీషియల్ స్టాంపుపై ఇండెమిటీ బాండు ఇవ్వాలి.
- ఇ) సదరు ఉద్యోగి కనబడకుండా పోయిన నాటి నుండి కనీసం ఒక సంవత్సరం తరువాత ఉద్యోగి భార్య/నామినీ టర్మినల్ బెనిఫిట్స్ దరఖాస్తు చేయవచ్చు.

రక్షణతోపని... కుటుంబంలో ఆనందపుగని!

గనులలో పనిచేయటం ప్రమాదంతో కూడుకుని వున్న విషయం అని అందరికీ తెలుసు. జరుగుతున్న ప్రమాదాలలో ఎక్కువ శాతం మానవ తప్పిదాల వలననే జరుగుతున్నాయని లెక్కలు చెపుతున్నాయి. అయినా కొన్ని సందర్భాలలో తెలిసోతెలియకో మనం రక్షణను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నాం. ఎందుకు? ఒక్కసారి ఆలోచించండి.

రక్షణ అనేది మనందరి సమిష్టి బాధ్యత. ఈ విషయంలో ప్రతివారి భాగస్వామ్యం చాలా అవసరం. సంస్థలో పని చేసే ప్రతి ఒక్కరు సురక్షితంగా తమ కర్తవ్యం నిర్వహించినప్పుడే సంస్థ అభివృద్ధి చెందడానికి, వచ్చిన ఫలితాలను ఆనందంగా పంచుకోవటానికి వీలవుతుంది.

ఇందుకు ప్రతి కార్మికుడు రక్షణ అవసరాన్ని గుర్తించి, రక్షణపై పూర్తి అవగాహన పెంచుకొని, రక్షణ సూత్రాలను పాటిస్తూ పనిచేయటానికి కృషి చేయాలి.

రక్షణ మీకోసమే కాదు మీతోటి కార్మికుల జీవితాలను కాపాడటానికి చాలా అవసరం. రక్షణతో పనిచేయటం వలన మీరు మీకు మీతోటి వారికి ఆనందమయ జీవితాన్ని ఇచ్చిన వారవుతారు.

ఇందుకు ప్రతి కార్మికుడు, ఉద్యోగి ముఖ్యంగా చేయవలసింది :

- చేసే పనిగురించి పూర్తి అవగాహన కలిగివుండటం, రక్షణ పద్ధతులను తెలిసికొని పనిచేయటం.
- ప్రమాదానికి పొంచివున్న పరిస్థితులను అంచనావేయటం. అత్యవసర సమయంలో తీసుకోవలసిన చర్యలపై పూర్తిగా అవగాహన కలిగివుండటం.
- భూగర్భ గనులలో పని చేసే కార్మికులు గనిలోకి గాలి వచ్చి పోయే మార్గాలను, విషవాయువులు గురించి తెలిసికొని ఉండటం.

- పని ప్రారంభానికి ముందుగాని లేదా పని సమయంలోగాని ఏ కార్మికునికైనా అస్వస్థతగా అనిపించినప్పుడు సూపర్ వైజర్ కు తెలిపి తగిన వైద్య పరీక్షలు చేయించుకుని పనిని కొనసాగించాలి.
  - ఏ కార్మికుడుకు కూడా తన పనిని తొందరగా పూర్తి చేయటానికి అడ్డదారిలో పని చేయటానికి పూనుకోరాదు.
  - రక్షణ కోసం ఏర్పాటు చేసిన రక్షణ హద్దులను దాటి లేదా వాటిని తొలగించి ముందుకు పోరాదు.
  - ప్రతి కార్మికుడు అతని రక్షణ కోసం కల్పించిన టోపిని, బుట్లను ఇతర రక్షణ సామాగ్రిని తప్పక వాడాలి.
- కార్మికుల రక్షణ వారు పనిచేసే పని ప్రదేశం నిర్వహణ విధానంపై ఆధారపడి వుంటుంది. ఇందుకు ప్రతి సూపర్ వైజర్ చేయవలసింది :

- పని ప్రారంభానికి ముందు పని ప్రదేశాన్ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించాలి.
- అంతక ముందు షిఫ్టులో జరిగిన పని విధానం గురించి, అంచనా వేసిన పరిసరాల పరిస్థితి గురించి, గుర్తించిన, ఎదుర్కొన్న ప్రమాద పరిస్థితుల గురించి తెలుసుకొని తగిన మార్పులు చేర్పులు చేయాలి.
- అవసరమైన లేదా అంచనా వేసిన ప్రమాద పరిస్థితి గురించి సంబంధిత అధికారులకు సమాచారాన్ని అందించాలి.
- కార్మికులు తప్పుడు పరికరాలు, తప్పుడు పని పద్ధతులను, చెడిపోయిన పనిముట్లను వాడకుండా చూడాలి.
- భూగర్భగని నుండి అత్యవసర పరిస్థితులలో బయటికి వచ్చే మార్గవిధాలు పూర్తిగా తెలిసికొని వుండాలి. వాటిని తనిఖీ చేసుకుని శుభ్రంగా వుండేలా చూసుకోవాలి.
- కార్మికుడు ఎవరైనా తప్పుడు విధానంతోగాని, రక్షణ పరిధులను దాటి గాని పనిచేస్తున్నప్పుడు గమనించి తగిన విధంగా సూచనలను ఇచ్చి ప్రమాదకర పరిస్థితుల నుండి దూరం చేయాలి.
- రక్షణ శాఖ వారు ప్రమాదకర పని పరిస్థితులను గుర్తించటంలో సహకరించాలి.

తస్మాత్ బాగ్రత్త

ఇటీవలి సంవత్సరాల్లో సింగరేణి కార్మికులు వారి కుటుంబ సభ్యులు కొద్దిమంది గుండెపోటు, మూత్రపిండాల వ్యాధులతో బాధపడుతున్నట్లు గుర్తించబడింది. సరైన జాగ్రత్తలు పాటించకపోవటం, సకాలంలో వైద్యం పొందకపోవటమే దీనికి కారణం.

గుండెపోటును ముందుగా గుర్తించలేకపోవటం :

చాలామంది తమకు వచ్చింది గుండెపోటు అని తెలియక నిర్లక్ష్యం చేస్తూ ప్రాణాలు కోల్పోతున్నారు. ఈ గుండె పోటును, అజీర్ణం వల్ల కలిగే గ్యాస్ ట్రబుల్ సమస్యగా భ్రమించే వారూ లేకపోలేదు.

వైద్యపరంగా చూస్తే గుండెపోటు లక్షణాలు సాధారణంగా ఇలా ఉంటాయి.

- గుండెనొప్పి వేరు, గుండెపోటు వేరు. గుండెనొప్పి అనేది కొద్దిసేపు వచ్చి మళ్ళీ తగ్గి పోతుంటుంది. ఇది కూడా ప్రమాదకరమైనదే కనుక డాక్టరును సంప్రదించాలి.
- కాని గుండె పోటు అనేది భిన్నంగా ఉంటుంది. ఛాతి మధ్యలో కొంచెం ఎడమ వైపుగా నొప్పి ప్రారంభమై అరగంటకు పైగా కొనసాగుతూనే ఉంటుంది. ఛాతీలో ఏదో ఒత్తినట్లుగా, పిండెస్తున్నట్లుగా లేదా బరువుగా, ఛాతీ మొత్తంలో ఏదో టైట్ గా ఉన్న ఫీలింగు కలుగుతుంటుంది. నొప్పి గుండె నుండి ఎడమ చేతికి, మెడవైపుకీ, వీపు భాగానికీ విస్తరిస్తుంటుంది.

- ఇది కలుగుతున్నప్పుడు, ముచ్చెమటలు పోస్తుంటాయి. (చలికాలమైనా చల్లని ప్రదేశంలోనైనా చెమటలు పడతాయి).
- సాధారణంగా గుండెపోటు పని వత్తిడి, మానసిక వత్తిడి ఉన్నప్పుడు, కోపంతో ఉన్నప్పుడు రావచ్చు లేదా విశ్రాంతి సమయంలో కూడా వచ్చే అవకాశం ఉంది.

గుండె పోటు లక్షణాలు కనడగానే ఏం చేయాలి?

- గుండె పోటుకు గురైన వారిని కంగారు పెట్టకుండా ప్రశాంతంగా గాలి ఆడే ప్రదేశంలో పడుకోబెట్టాలి. లేదా కూర్చోబెట్టాలి. ఆసుపత్రి దూరంగా ఉన్నట్లయితే ముందస్తుగా ప్రాథమిక వైద్యం తెల్సిన వారి సహకారంతో డిస్పెన్సరీ మాత్రమే వేయాలి. తర్వాత సార్బిట్రేట్ 5 మి.గ్రాముల మాత్రను నాలుక కింద ఉంచి చప్పరించమని కోరాలి. ఈ టాబ్లెట్ వలన కళ్లు తిరగడం, బి.పి. తగ్గడం జరుగుతుంది. కనుక రోగిని కూర్చోమని లేదా పడుకోమని చెప్పాలి. రోగిని ఎక్కువగా కదిలించకుండా తక్షణమే ఆసుపత్రికి తరలించాలి.
- ధూమపానం చేసేవారిలో గుండెజబ్బులు అధికంగా వస్తాయి. తరచూ కోపం, ఆవేశానికి లోనయ్యేవారికి గుండెజబ్బులు వస్తాయి.
- వంశవారంపర్యంగానూ, తండ్రి, అన్న, అక్క తదితరులకు గుండెజబ్బులున్నా వీరికీ వచ్చే అవకాశాలున్నాయి.

గుండెజబ్బు లక్షణాలు ఉన్నవారు మనకంపెనీ ఆసుపత్రుల్లో సంప్రదిస్తే వారికి అన్ని పరీక్షలు నిర్వహించి తగిన మందులు ఇస్తారు. తద్వారా గుండెపోటు మరణాలు నివారించగలం. రోగాన్ని దాచుకొంటే అదిమన ప్రాణాలకే ముప్పు.

మూత్ర పిండాల జబ్బులు

ఇవి కూడా ఈ మధ్యలో ఎక్కువవుతున్నాయి. మూత్ర సంబంధమైన ఇన్ ఫెక్షన్లకు మందులు వాడక నిర్లక్ష్యం చేయడం, ఇష్టానుసారంగా స్వంతంగానే పెయిన్ కిల్లర్ మందులు (వళ్లునొప్పులు, తలనొప్పులకు) వాడటం కూడా మూత్ర పిండాలు పాడవటానికి ప్రధానకారణాలుగా పేర్కొనవచ్చును.

జీర్ణాశయం, కాలేయం పాడవడం

మధ్యం సేవించడం వలన, సకాలంలో ఆహారం తీసుకొనక పోవడం వలన జీర్ణాశయం, కాలేయం పాడైపోయి మృతి చెందిన వారి కేసులు కూడా మన సంస్థలో నమోదు అవుతున్నాయి.

విషపూరిత పదార్థాలతో తయారైన గుండుబా (సారాయి) తాగుతున్నవారు, అదే పనిగా మధ్యం సేవిస్తున్న వారిలో కూడా కాలేయం దెబ్బతినడం జరుగుతుంది. ఇటువంటి వారు సకాలంలో వైద్యం పొందకపోవడంతో పరిస్థితి చేజారి మృతి చెందుతున్నట్లు గమనించబడింది.

మధ్యం వలన రోడ్డు ప్రమాదాల్లో మృతి చెందిన వారి సంఖ్య గత ఏడాదిలో చాలా ఎక్కువగా ఉంది. ఇటీవలి కాలంలో తీసిన గణాంక వివరాల ప్రకారం గని ప్రమాదాల్లో గాయపడి అన్ ఫిట్ అయిన వారి సంఖ్య 13 ఉండగా, రోడ్డు ప్రమాదాల్లో తీవ్రగాయాలై అన్ ఫిట్ అయిన వారి సంఖ్య 26 గా గుర్తించబడింది.

కనుక సింగరేణియూలారా పై విషయాలపై అప్రమత్తంగా ఉండండి. తగు జాగ్రత్తలు పాటించి ఆనందంగా జీవించండి.

విద్యుత్ వాడకంలో కొన్ని జాగ్రత్తలు :

- ఏ విద్యుత్ పరికరాన్ని ముందు అవసరం కోసం ఆన్ లో వుంచరాదు.
- మనలో చాలా మంది టీవీని రిమోట్ తో ఆఫ్ చేసి స్టాండ్ బైలో వుంచతాము ఇది సరికాదు.
- ఇలా స్టాండ్ బైలో వుంచిన చాలా విద్యుత్ పరికరాలు అవి ఆన్ లో ఉంటే ఎంత విద్యుత్ వినియోగిస్తాయో అందులో 85% వినియోగిస్తాయి. ఇలా వున్నప్పుడు విద్యుత్ వృధా అయ్యి, విడుదల చేస్తూ అదనపు కార్బన్ వలన వాతావరణంలో కాలుష్యం పెరుగుతుంది.
- దాదాపు అందరి ఇళ్లలో సుమారు 10-15% విద్యుత్ బిల్లు లైటింగ్ కోసం ఇళ్లలో వాడే బల్బుల వలన వస్తుంది. విద్యుత్ ను పొదుపు చేసే బల్బులు వాడటం వలన ఈ ఖర్చును గణనీయంగా తగ్గించవచ్చు. మనం సాంప్రదాయంగా వాడే బల్బులు అధిక వేడిని విడుదల చేయటమే కాకుండా విద్యుత్ ను ఎక్కువగా ఉపయోగిస్తాయి, అందువలన వీటి స్థానంలో ఫ్లోరోసెంట్ లైట్లు, ట్యూబులు వాడాలి.
- వీటి ధర ప్రారంభంలో అధికంగా అనిపించినప్పటికీ, సాధారణ బల్బులకంటే ఎక్కువకాలం పనిచేయటమే కాకుండా 4వ వంతు విద్యుత్ ను ఉపయోగిస్తాయి. 100 వాట్ల సాధారణ బల్బు ఉపయోగించే చోట 20-25 వాట్ల విద్యుత్ పొదుపు బల్బులను వాడవచ్చు.
- ఏ విధమైన బల్బులు వాడుతున్నప్పటికీ అవసరం లేనప్పుడు ఆపివేయాలి.
- విద్యుత్ పొదుపు ఐఎస్ఐ మార్కుగల విద్యుత్ పరికరాలను, స్టార్టర్స్ ను, కెపాసిటర్లను మాత్రమే వాడాలి.
- ఈ రోజుల్లో ప్రతి ఇంట్లో ఫ్రీజ్ వాడకం తప్పని సరి అయింది. ఫ్రీజ్ ను సూర్యకాంతి నేరుగా పడకుండా వుండే ప్రదేశంలో మరియు పొయ్యికి దగ్గరగా ఉంచరాదు. గోడకు దూరంగా ఉంచటం మంచిది, ఫ్రీజ్ చుట్టు కొంత ఖాళి ప్రదేశం వుండేలా చూసుకోవాలి. దానివలన ఇందులో నుండి వచ్చే వేడి తేలికగా బయటికి పోతుంది.
- ఫ్రీజ్ ను ఎప్పటికప్పుడు శుభ్రం చేయాలి, లోపల ఐస్ గడ్డ కట్టినప్పుడు కరిగించి వేయాలి, ఐస్ ఎక్కువగా వుంటే ఫ్రీజర్ పై వత్తిడి పెరిగి విద్యుత్ వృధా అవుతుంది.
- ఫ్రీజ్ లో వేడి వస్తువులను ఎప్పుడు పెట్టరాదు. వేడి వస్తువులను చల్లబరచడానికి విద్యుత్ ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. వస్తువులను ముందుగా చల్లబరిచి తరువాత ఫ్రీజ్ లో వుంచాలి.

ప్రచురణ :

ప్రజాసంబంధాల శాఖ

సింగరేణికాలరీస్ కంపెనీ లి.

పి.బి. నెం. 18, సింగరేణి భవన్, రెడ్ హిల్స్,

ఖైరతాబాద్, హైదరాబాద్ - 500 004.

క్రమశిక్షణ పాటిస్తూ...

రక్షణలో పనిచేస్తూ...

అత్యుత్తమ లక్ష్యాలను - వికృతలో సాధిద్దాం

**కలిసి శ్రమిస్తే విజయం మనదే !
సంక్షేమం, సంతోషం మనదే !!**